

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 65 0 Rs 839398 26 Rev
Sarajevo, 26.02.2026. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu u vijeću sastavljenom od sudija: Marijana Omerčaušević, predsjednica vijeća, Mustafa Šabić i Fatima Mrdović, članovi vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice M.A. iz B., koju zastupaju punomoćnici iz Udruženja „Vaša prava Bosne i Hercegovine“, Ulica Safeta Hadžića broj 66 A Sarajevo, protiv tuženih: 1. Univerzitet u Sarajevu, koga zastupa punomoćnik Enver Smajkan, advokat iz Ilidže i 2. Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, koga zastupaju punomoćnici Hakija i Adis Kurtović, advokati iz Sarajeva, radi utvrđenja diskriminacije, v.p.s. 5.000,00 KM, odlučujući o reviziji tužiteljice protiv presude Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 839398 21 Rsž od 07.07.2025. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 26.02.2026. godine donio je sljedeću:

P R E S U D U

Revizija se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 839398 20 Rs od 30.09.2021. godine odlučeno je:

„Odbija se tužbeni zahtjev za utvrđenje da su tuženi izvršili diskriminaciju tužiteljice u postupku javnog konkursa po osnovu odluke Senata Univerziteta u Sarajevu broj: 01-3-61/19 od 30.01.2019. godine kojom je raspisan ponovni konkurs za izbor asistenata i stručnih saradnika na Filozofski fakultet Univerziteta Sarajevu na način da su odbacivanjem konkursne prijave tužiteljice povrijedili njeno pravo na ravnopravno učešće u konkursnoj proceduri, suprotno važećem propisima, te da su slijedom toga povrijedili pravo na jednak tretman tužiteljice u pristupu zapošljavanja, rada i radnih uslova, uključujući pristup zaposlenju, zanimanju i samozapošljavanju kao i radne uslove, naknade, napredovanja u službi i otpuštanja s posla; da se poništi ponovni konkurs koji je raspisan dana 04.02.2019. godine po osnovu odluke Senata Univerziteta u Sarajevu za izbor asistenata i stručnih saradnika na Univerzitetu u Sarajevu i to za Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu za pozicije 3. naučno nastavno zvanje asistent, 3.1.1. asistent za područje (oblast): humanističke nauke, polje: jezici i književnost (filologija), grana: Bošnjačka književnost i 3.1.2. asistent za područje (oblast): humanističke nauke, polje: jezici i književnost (filologija), grana: Srpska književnost; da se poništi odluka o izboru u zvanje asistenta Senata Univerziteta Sarajevu broj 01-10-71/19 od 27.03.2019. godine, kao i ugovori o radu koji su zaključeni u realizaciji odluke Senata proistekli iz ovog konkursa; da se naloži tuženim da preduzmu neophodne i zakonom predviđene korake sa ciljem da se prestane daljim kršenjem prava na jednako postupanje u vezi ostvarivanja prava na pristup i ravnopravno učešće u konkursnoj proceduri za izbor asistenata na Filozofskom fakultetu i Univerzitetu u Sarajevu, shodno važećim propisima, te da slijedom toga omoguće tužiteljici jednak tretman bez

diskriminacije u pristupu zapošljavanju, rada i radnih uslova, uključujući pristup zaposlenju, zanimanju i samozapošljavanju kao radne uslove, naknade, napredovanja u službi i otpuštanja s posla; te da se naloži tuženim da tužiteljici solidarno isplate naknadu na ime nematerijalne štete uzrokovane diskriminatorским postupanjem tokom prijave za konkursnu proceduru u iznosu od 1.000,00 KM, uz naknadu troškova postupka, sve u roku od 30 dana.

Obavezuje se tužiteljica da tuženim naknadi troškove parničnog postupka i to prvotuženom u iznosu od 840,00 KM, a drugotuženom u iznosu od 702,00 KM, sve u roku od 15 dana“.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 839398 21 Rsž od 07.07.2025. godine žalba tužiteljice se odbija kao neosnovana i prvostepena presuda potvrđuje, a odbija se zahtjev prvotuženog za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužiteljica pobija drugostepenu presudu zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se ista usvoji, pobijana presuda preinači i usvoji tužbeni zahtjev, ili da se ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

Drugotuženi u odgovoru na reviziju predlaže da se revizija odbaci kao nedozvoljena ili odbije kao neosnovana.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama razloga iz revizije i po službenoj dužnosti, u smislu člana 241. stav 1. Zakona o parničnom postupku (“Službene novine F BiH“ broj: 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15, dalje ZPP), ovaj sud je odlučio:

Revizija nije osnovana.

Revidentica prigovara da je drugostepeni sud povrijedio odredbe člana 8., 191. stav 4., 221. i 231. ZPP, a koji prigovori za ovaj sud nisu prihvatljivi.

Odredbom člana 209. stav 1. ZPP određeno je da povreda odredaba parničnog postupka postoji ako sud u toku postupka nije primijenio ili je nepravilno primijenio koju odredbu ovog zakona, a to je bilo od uticaja na donošenje zakonite i pravilne presude.

Suprotno navodima revizije, po ocjeni ovog suda drugostepeni sud je sve izvedene dokaze cijenio pravilno i zakonito i na način propisan odredbama člana 8. i 123. stav 2. ZPP, te je na osnovu slobodne ocjene dokaza utvrdio činjenice odlučne za ovaj spor, za koji zaključak je u obrazloženju svoje odluke dao pravilne i potpune razloge, prihvatljive i za ovaj sud bez potrebe za ponavljanjem, pri čemu ta ocjena dokaza nije bila arbitrarna. Slobodnoj ocjeni dokaza od strane suda stranka ne može s uspjehom suprotstaviti svoju ocjenu tih dokaza, ukoliko ista u sebi uključuje i prigovore činjenične prirode (član 240. stav 2. ZPP), što revidentica upravo čini dajući u reviziji svoju ocjenu pojedinih dokaza. Stoga su u ovom postupku irelevantni činjenični prigovori, na kojima se revizija u najvećoj mjeri zasniva.

To što se revidentica „ne slaže“ sa zaključcima drugostepenog suda i što nije „zadovoljna“ donesenom odlukom ne čini pobijanu odluku samo zbog toga nezakonitom.

Suprotno prigovoru revizije obrazloženje pobijane presude nije nejasno, kontradiktorno ili nepotpuno, jer su za njeno donošenje izneseni potpuni, jasni, razumljivi i, za ovaj sud, prihvatljivi razlozi koje je moguće ispitati, tako da obrazloženje po svom sadržaju odgovara zahtjevu i standardu koji je u tom pogledu postavljen odredbom člana 191. stav 4. ZPP.

Drugostepeni sud nije postupio ni protivno odredbama člana 221. i 231. ZPP.

Odredbom člana 221. ZPP određeno je da drugostepeni sud ispituje prvostepenu presudu u onom dijelu u kojem se pobija žalbom, u granicama razloga navedenih u žalbi, pazeći po službenoj dužnosti na primjenu materijalnog prava i povrede odredaba parničnog postupka iz člana 209. stav 2. tač. 2), 3), 8), 9), 12) i 13) ovog zakona koje se odnose na stranačku sposobnost i zastupanje, a kako je pravilno i postupao drugostepeni sud kada je utvrdio da tih povreda postupka nema.

Odredbom člana 231. istog zakona određeno je da će u obrazloženju presude, odnosno rješenja, drugostepeni sud ocijeniti žalbene navode koji su od odlučnog značaja.

Drugostepeni sud je pravilno primijenio navedene odredbe ZPP, jer je u svojoj odluci o navodima žalbe, za koje je pravilno smatrao da su od odlučnog značaja, iznio valjano i zakonito obrazloženje i dao svoju ocjenu istih, a za one za koje je pravilno smatrao da to nisu ocjenu i nije bio dužan dati, niti ih obrazlagati, te suprotni prigovori nisu prihvatljivi.

Drugostepeni sud i nije dužan u obrazloženju svoje odluke ocijeniti sve žalbene navode žalitelja već one za koje smatra da su od odlučnog značaja, jer odluku o tome koji su navodi od odlučnog značaja donosi žalbeni sud, a ne žalitelj.

Kako nisu učinjene povrede odredaba parničnog postupka, na koje revizija neosnovano ukazuje, to nije ostvaren revizijski razlog povrede odredaba parničnog postupka.

Nije ostvaren ni revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava.

Predmet spora, relevantan u ovoj fazi postupka, je zahtjev tužiteljice za utvrđenje da su tuženi izvršili diskriminaciju tužiteljice u postupku provođenja javnog konkursa za prijem asistenata kod drugotuženog, da se otklone posljedice takvog postupanja te tužiteljici naknadi nematerijalna šteta, uz zahtjev za naknadu troškova postupka.

Nižestepeni sudovi su utvrdili, za koja utvrđenja je vezan ovaj sud (član 240. stav 2. ZPP), da je drugotuženi dostavio prvotuženom dopis od 08.01.2019. godine u prilogu kojeg je materijal vezan za Program sufinansiranja zapošljavanja asistenata na fakultete po Programu „150+“ za 2 asistentska mjesta kod drugotuženog rukovodeći se, kako stoji, uputom prvotuženog da je jedini mogući način prijema ta 2 asistenta preko navedenog Programa „150+“.

Odlukom Senata prvotuženog od 30.01.2019. godine data je suglasnost za raspisivanje konkursa za izbor akademskog i naučnoistraživačkog osoblja kod prvotuženog, uz obavezu organizacionih jedinica prvotuženog da provedu konkursnu proceduru u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju i Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti. U odluci je navedeno da prednost za izbor imaju dobitnici priznanja prvotuženog (zlatna i srebrna značka, povelja prvotuženog), da ciljnu grupu čine osobe koje ispunjavaju uvjete konkursa, a nalaze se na

evidenciji nezaposlenih osoba u Kantonu Sarajevo, te da će Senat po završetku konkursne procedure, usvojenih izvještaja od strane vijeća organizacionih jedinica i dostave obrazloženih prijedloga odluka za izbor asistenata/stručnih saradnika donijeti odluke o izboru.

Prvotučeni je, nakon toga, raspisao konkurs za izbor asistenata i stručnih saradnika na Univerzitetu u Sarajevu (otvoren do 18.02.2019. godine) i to, između ostalih, i 2 asistenta kod drugotučenog, pozivajući se na član 28. i 34. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju, na član 103. Zakona o visokom obrazovanju, član 29. i 31. Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti, u skladu sa Ugovorom o sufinansiranju zapošljavanja asistenata i stručnih saradnika na Univerzitetu u Sarajevu po Programu „150+“ broj: 04/1-34-01-150+/18, zaključen dana 04.05.2018. godine između Službe za zapošljavanje Kantona Sarajevo i Univerziteta u Sarajevu i na osnovu odluke Senata Univerziteta u Sarajevu broj: 01-3-61/19 od 30.01.2019. godine.

Pored općih zakonskih uslova konkursom je određeno da kandidat treba da se nalazi u evidenciji nezaposlenih Službe za zapošljavanje Kantona Sarajevo, o čemu kao dokaz treba da dostavi uvjerenje.

Iz izvještaja Komisije za izbor asistenta za drugu poziciju-područje: humanističke nauke, polje: nauka o jeziku i književnosti (filologija), (teorija i historija književnosti), grana: Srpska, Hrvatska i književnosti naroda BiH kod drugotučenog od 07.03.2019. godine proizilazi da se na konkurs prijavilo 5 kandidata, među kojima je i tužiteljica, uz navođenje dostavljenih dokumenata od strane svakog kandidata i potvrde stručne službe Sekretarijata drugotučenog o potpunoj i blagovremenoj prijavi za sve kandidate, izuzev za tužiteljicu i za kandidatkinju E. Č., za koje je stručna služba navela da su dostavile nepotpunu prijavu jer nedostaju uvjerenja JU Službe za zapošljavanje Kantona Sarajevo da se nalaze na evidenciji nezaposlenih osoba, pa komisija navodi da uzima u obzir samo potpune i blagovremene prijave kandidata, a odbacuje prijave E.Č. i tužiteljice.

Komisija je navela prijedlog za izbor asistenta za područje: humanističke nauke, polje: nauka o jeziku i književnosti (filologija), (teorija i historija književnosti), grana: Srpska, Hrvatska i književnosti naroda BiH, sa detaljnim obrazloženjem za kandidata A.O.

Odlukom Senata Univerziteta u Sarajevu od 27.03.2019. godine o izboru u zvanje asistenta za oblast Srpska, Hrvatska i književnost naroda BiH izabran je kandidat A.O. sa kojim je drugotučeni zaključio ugovor o radu na određeno vrijeme na period od 4 godine, o čemu je tužiteljica obaviještena dopisom od 02.04.2019. godine.

U navedenoj činjeničnoj i pravnoj situaciji prvostepeni sud je u cijelosti odbio zahtjev iz tužbe, kao u izreci presude.

Drugostepeni sud je u cijelosti prihvatio pravilnim činjenična utvrđenja, zaključke, pravna shvatanja i obrazloženje prvostepenog suda, pa je žalbu tužiteljice odbio, kao neosnovanu, i prvostepenu presudu potvrdio u cijelosti, a koju odluku osporava tužiteljica.

Suprotno prigovoru revizije ovaj sud smatra da su ovakve odluke nižestepenih sudova pravilne i zakonite i da revizijskim prigovorom pogrešne primjene materijalnog prava njihova zakonitost nije dovedene u sumnju.

Naime, prema članu 14. Evropske konvencije o ljudskim pravima uživanje prava i sloboda iz ove Konvencije osigurava se bez diskriminacije po bilo kom osnovu, kao što su pol,

rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, povezanost s nacionalnom manjinom, imovno stanje, rođenje ili drugi status.

Članom 1. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije („Službeni glasnik BiH“ broj: 59/09 i 66/16, dalje ZZD) propisano je da se ovim zakonom uspostavlja okvir za ostvarivanje jednakih prava i mogućnosti svim licima u Bosni i Hercegovini i uređuje sistem zaštite od diskriminacije. Stavom 2. određeno je da se u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine i međunarodnim standardima koji se odnose na ljudska prava i osnovne slobode, ovim zakonom utvrđuju odgovornosti i obaveze zakonodavne, sudske i izvršne vlasti u Bosni i Hercegovini, kao i pravnih lica i pojedinaca koji vrše javna ovlaštenja (u daljnjem tekstu: nadležne institucije Bosne i Hercegovine), da svojim djelovanjem omoguće zaštitu, promoviranje i stvaranje uslova za jednako postupanje.

Odredbom člana 2. stav 1. ZZD propisano je da će se diskriminacijom, u smislu ovog zakona, smatrati svako različito postupanje uključujući svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti utemeljeno na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama prema bilo kojem licu ili grupi lica i onima koji su s njima u rodbinskoj ili drugoj vezi na osnovu njihove rase, boje kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, invaliditet, starosna dob, nacionalnog ili socijalnog porijekla, veze s nacionalnom manjinom, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja, članstva u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanja, društvenog položaja i spola, seksualne orijentacije, rodnog identiteta, spolnih karakteristika, kao i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kojem licu onemogući ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi, prava i sloboda u svim oblastima života.

Stavom 2. istog člana određeno je da se zabrana diskriminacije primjenjuje na sve javne organe kao i na sva fizička ili pravna lica, i u javnom i u privatnom sektoru, u svim oblastima, a naročito: zaposlenja, članstva u profesionalnim organizacijama, obrazovanja, obuke, stanovanja, zdravstva, socijalne zaštite, dobara i usluga namijenjenih javnosti i javnim mjestima, te obavljanja privrednih aktivnosti i javnih usluga.

Odredbom člana 3. stav 1. ZZD propisano je da je neposredna diskriminacija svako različito postupanje po osnovama određenim članom 2. ovog zakona, odnosno svako djelovanje ili propuštanje djelovanja kada je neko lice ili grupa lica dovedena ili je bila ili bi mogla biti dovedena u nepovoljniji položaj za razliku od nekog drugog lica ili grupe lica u sličnim situacijama.

Stavom 2. istog člana propisano je da posredna diskriminacija podrazumijeva svaku situaciju u kojoj, naizgled neutralna odredba, kriterij ili praksa ima ili bi imala učinak dovođenja nekog lica ili grupe lica u odnosu na osnove definirane u članu 2. stavu 1. ovog Zakona u nepovoljan ili manje povoljan položaj u odnosu na druga lica.

Članom 5. istog Zakona određeno je da zakonske mjere i radnje neće se smatrati diskriminacijskim ako su zasnovane na objektivnoj i razumnoj opravdanosti. Sljedeće mjere neće se smatrati diskriminacijskim kada se njima ostvaruje legitiman cilj i ako postoji razuman odnos proporcionalnosti između sredstava koja se koriste i cilja koji se nastoji realizirati i kada:

a) proizilaze iz provođenja ili donošenja privremenih posebnih mjera osmišljenih bilo da se spriječe ili nadoknade štete koje lica trpe a koje su određene osnovama navedenim u članu 2. ovog zakona i to naročito za pripadnike ugroženih grupa, kao što su: invalidna lica, pripadnici

nacionalnih manjina, žene, trudnice, djeca, omladina, starija lica i druga društveno isključena lica, civilne žrtve rata, žrtve u krivičnim postupcima, raseljena lica, izbjeglice i azilanti; odnosno da se omogući njihovo puno učešće u svim oblastima života.

U smislu ovog zakona pod isključivanjem se podrazumijeva da je određenoj grupi onemogućen pristup određenim pravima i slobodama, a drugima nije, ograničavanje znači da je određenoj grupi osoba, zbog njihovih karakteristika, uživanje određenih prava i sloboda omogućeno ali sa ograničenjem, ne u istoj mjeri kao ostalim, dok davanje prednosti je situacija u kojoj je jedna grupa u povlaštenoj poziciji, iako za to nema zakonskih uslova.

Osnovni elementi diskriminacije su različiti i nepovoljan tretman pojedinca koji je rezultat državnih mjera kojim se zahtijeva određeno ponašanje, nameću ili negiraju određene kvalifikacije, daju ili negiraju mogućnosti i uporednih grupa osoba koje su u istoj ili sličnoj situaciji tretirane povoljnije, odnosno poređenje sa drugim osobama koje se nalaze u istoj ili sličnoj situaciji, a koja je znatno povoljnija za te osobe spram onoga što uživa diskriminirani.

Kod dokazivanja postojanja diskriminacije postoji princip podjele tereta dokazivanja između tužitelja i tuženog. Obaveza tužitelja (žrtva diskriminacije) je da na osnovu dokaza učini vjerovatnim da je došlo do diskriminacije, odnosno da je došlo do različitog tretmana, dok tuženi (lice za koje se tvrdi da je izvršilo diskriminaciju) može pobiti postojanje iste na dva načina i to da tužitelj nije u istoj ili sličnoj situaciji sa osobom sa kojom se poredi i da se različit tretman ne zasniva na osnovu za koji se tvrdi da se zasniva.

Iz navedenog proizilazi da je tužiteljica, kao žrtva eventualne diskriminacije, bila u obavezi da uvjeri sud da su tuženi izvršili radnju zbog koje je protiv iste podnesena tužba, i da učini vjerovatnim da odluka tuženih o neizboru tužiteljice predstavlja akt direktne ili indirektno diskriminacije, nakon čega teret prelazi na tužene koji moraju dokazati da nije došlo do povrede načela jednakog postupanja.

U postupku nije bila sporna činjenica da su prvotučeni i JU Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo dana 04.05.2018. godine zaključili pismeni Ugovor o sufinansiranju zapošljavanja asistenata i stručnih saradnika na Univerzitetu u Sarajevu po programu kolokvijalno nazvanom „150+“, i da je na osnovu odluke Senata prvotučenog broj: 01-3-61/19 od 30.01.2019. godine raspisan konkurs za izbor akademskog i naučnoistraživačkog osoblja. Pored općih zakonskih uslova konkursom je bilo **određeno i da kandidat treba da se nalazi na evidenciji nezaposlenih osoba Službe za zapošljavanje Kantona Sarajevo, o čemu kao dokaz treba da dostavi uvjerenje.**

Međutim, tuženi su, i po ocjeni ovog suda, tokom postupka ponudili uvjerljive razloge i opravdanje za raspisivanjem predmetnog konkursa pod uslovima, i dokazali sa stepenom sigurnosti da je različito postupanje (kojim je ograničena tužiteljica, kao zaposlena osoba, u odnosu na nezaposlene osobe u pogledu razmatranja njene prijave za izbor u zvanje asistenta) i kojim su dali prednost osobama koje se nalaze na evidenciji nezaposlenih Službe za zapošljavanje Kantona Sarajevo, **opravdan legitimnim ciljem (legitiman cilj je bio da se smanji broj nezaposlenih visokoobrazovanih osoba sa evidencije Službe za zapošljavanje Kantona Sarajevo).**

Naime, kada se sagledaju sve okolnosti i potrebe drugotuženog za dva asistentska mjesta i nemogućnost novog zapošljavanja usljed nastavka primjene Moratorija Vlade Kantona Sarajevo na novo zapošljavanje, kako to proizilazi iz zaključka Vlade Kantona Sarajevo broj: 02-05-30-2/19 od 03.01.2019. godine, Informacije i naloga za postupanje Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo broj: 11/05-38-15901/19 od 19.03.2019. godine, **to su tuženi tokom postupka naveli objektivno opravdan razlog zbog kojeg su primljeni asistenti preko Programa sufinansiranja „150+“.**

Polazeći od utvrđenih činjenica u ovom postupku, nameće se kao pravilna odluka da u konkretnom postupanju tuženih prema tužiteljici nije učinjena diskriminacija u smislu odredaba člana 2. stav 1. ZZD.

Ostali navodi tiču se činjeničnih utvrđenja koja u revizijskom postupku nisu relevantna te ih ovaj sud i nije cijenio, ili nisu od odlučnog značaja sa aspekta predmeta spora te ih ovaj sud i nije posebno obrazlagao (član 231. ZPP).

Kako ne stoje razlozi revizije, a kako ne postoji ni razlog na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, valjalo je reviziju odbiti i odlučiti kao u izreci, primjenom člana 248. ZPP.

Predsjednica vijeća
Marijana Omerčaušević, s.r.